

A rendezvény támogatói:

VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BAÁR-MADAS REF. GIMNÁZIUM
TATA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
VASZARY JÁNOS ÁLT. ISK., TATA
ATTILA HOTEL, BUDAPEST (WWW.ATTILAHOTEL.HU)

E-PRO KFT., TATA
BRINGÓHINTÓ KKT.
NAPVILÁG ALAPÍTVÁNY
ELTE TTK MATEMATIKAI INT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny első (körzeti) fordulójának helyi szervezői:

Bács-Kiskun és Csongrád megye: DANCSI GYÖRGYNÉ (Makó), PÉTER MARIANN (Kiskunhalas), TERCSINÉ TÓTH ILONA (Kecskemét), TÓTHNÉ HLAVÁCS MÁRIA (Szentes), UDVARHELYINÉ BÉRES IRMA (Szeged),

Baranya, Somogy és Tolna megye: BÓRÁNÉ KRASZNAI ILDIKÓ (Balatonföldvár), DR. SÜTŐ ZOLTÁNNÉ (Kaposvár), ENGLERTNÉ EKLICS IBOLYA (Pécs), GENCZLERNÉ HERCZEG ÁGOTA (Bonyhád), MEDE ZSOLTNÉ (Bóly), MUHARINÉ JOÓSZ ZSUZSANNA (Tolna), NAGYVÁRADI HENRIETTE (Siklós)

Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megye: FARAGÓNÉ SZALAI MÁRIA (Szolnok), JUHÁSZNÉ KURUCZ EDIT (Szarvas), TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (Gyula)

Borsod-Abaúj-Zemplén megye: DR. LUKÁCSNÉ FORGÁCS BEÁTA (Miskolc), KLAJ SÁNDORNÉ (Miskolc)

Budapest – Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET, OLÁHNÉ NÉMETH ILDIKÓ, SZABÓNÉ EGERVÁRI ÁGNES, SZABÓNÉ REICHERT HILDA

Budapest – Dél-Pest: ÁRVÁNÉ DOBA MÁRIA, BALOGH GERTRÚD, LATÁK ISTVÁN, NAGY ANDREA

Budapest – Észak-Buda: FODOR ÉVA, GELNICZKY GYÖRGY, HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA, MERÉNYI IMRE

Budapest – Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA, KOCSMÁR SÁNDORNÉ, MAGYAR ZSOLT, SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA

Fejér és Veszprém megye: KÁSA ZSUZSANNA (Veszprém), BERNÁTH VALÉRIA (Székesfehérvár), PETRIK ZSUZSANNA (Bicske)

Hajdú-Bihar megye: BARDÓCZINÉ WEINÉMER ÉVA (Debrecen), CZEGLÉDI ILDIKÓ (Debrecen), KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Derecske), SZABÓNÉ JUHÁSZ EMESE (Hajdúszoboszló), WEINÉMER SÁNDOR (Hajdúböszörmény)

Heves és Nógrád megye: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Eger)

Komárom-Esztergom és Győr-Moson-Sopron megye: BOGNÁR EDIT (Győr), GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Tata)

Pest megye: CSÁKÓ JÓZSEFNÉ (Dunakeszi), KÁNTOR ARANKA (Érd), SZABÓNÉ EKKER ÉVA (Gödöllő), TAKÁCSNÉ BERKI VERONIKA (Budaörs)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: CSERVENYÁKNÉ BIHARI ILONA (Nyíregyháza), MURGULYNÉ KOVÁCS EDIT (Mátészalka), TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Kisvárd)

Vas és Zala megye: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Zalaegerszeg), MARTH JÓZSEFNÉ (Sárvár), TISLÉRNÉ TÓTH ZSUZSANNA (Nagykanizsa), TRAXLERNÉ HORVÁTH EDINA (Szombathely)

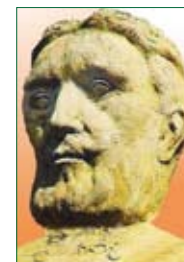
„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2011. Országos döntő 3. osztály

A rendezvény fővédnökei:

Dr. HOFFMANN RÓZSA oktatásért felelős államtitkár
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:

PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

Az országos döntő főkoordinátora:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

1. Mit csinál az, aki *hetet-havat összehord?*
 (A) *havat lapátol* (B) *összetéveszti a hónapokat* (C) *gyűjtőget*
 (D) *összevissza beszél* (E) *haszontalan tárgyakból kupacot rak*
2. Rónay György verséből idézünk, ám az idézett részből több szó is kimaradt. Néhányat azonban (nem az összeset!) pótolhattok. Jelöljétek meg a versbe illő, abban szereplő szavakat!
 „Én az állatokat. és világon.
 Elnézem, Hidd meg,,
 ha, alszanak tűnődnek nekik is titkaik.”
 (A) *ismerek* (B) *szeretem* (C) *vagy* (D) *titkaikon* (E) *van*
3. Keressetek olyan rokon értelmű szavakat az alább felsoroltakhoz, amelyekben **-csk-** betűkapcsolat van! Az így megtalált szavak utolsó betűjét olvassátok össze! Mit jelent ez a szó?
 1. vizes, átázott = 3. lábbeli =
 2. cica = 4. vízzel behint =
 5. rövid lábú kutyafajta =
 (A) *szúrófegyver* (B) *friss hajtás* (C) *rossz minőségű*
 (D) *hajlított pengéjű vágószerszám* (E) *a szárazságtól lekonyuló növény*
4. Keressétek meg az összes olyan szót, amely egyetlen betűből áll, majd válaszzátok ki az igaz állításokat!
 (A) *Legalább öt ilyen szó van.* (B) *Legfeljebb négy ilyen szó van.*
 (C) *Mindegyik szó magánhangzó.* (D) *Van, amelyik egy mondat is lehet.*
 (E) *Vannak köztük olyanok, amelyek mondat végére nem kerülhetnek.*
5. Jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyekbe (a vonalkákra) ha egy magyar keresztnevet írunk, akkor értelmes szót kapunk! Például: n__dás → *névadás*. (A vonalkák száma megfelel a hiányzó betűk számának! A kétjegyű mássalhangzókat két vonalka jelöli!)
 (A) *k__tév* (B) *zsirosb_____* (C) *rabsz_____*
 (D) *ka__* (E) *va__ló*
6. Különböző színeket írtunk le titkosírással, amelyekben minden mássalhangzónak egy másik mássalhangzó, minden magánhangzónak egy másik magánhangzó felel meg. Találjátok ki a színeket! Melyik lehet egy fiúnév is?
 (A) *RÓR* (B) *VORODO* (C) *PUKMU* (D) *KÉSZUZSÓM* (E) *BŐKEJ*
7. Pótoljátok a számneveket a szólásokból! Mennyi a beírt számok összege?
 ... a magyar igazság. Nincs ki mind a ... kereke.
 ... szónak is egy a vége. Úgy megijednek, hogy hárman ...felé szaladnak.
 (A) *12* (B) *107* (C) *109* (D) *111* (E) *112*

8. Jelöljétek meg a rokon értelmű melléknevekből álló szópárokat!
 (A) *bongyor – göndör* (B) *gyors – mohó* (C) *hóbortos – kelekótya*
 (D) *cingár – vékony* (E) *loboncos – bozontos*
9. A *Misi mókus kalandja*iból vett idézetről lemaradtak az ékezetek. Pótoljátok őket, majd jelöljétek meg az **igaz** állításokat!
 „A *mokustanito egy nagy, terebelyes fa vízszintes agan gyujtotta össze a kis tanuloakat. A tananyag egy csomo dio, mogyoro, bukkmack meg gubacs volt. Ezt egyenloen szetosztotta a kismokusok kozott.*”
 (A) *A magánhangzók fölé tett pontok száma kettővel több, mint a vonalkáké.*
 (B) *Kettővel több hosszú magánhangzó van, mint rövid.*
 (C) *Több a kétpöttyös magánhangzó, mint az egypöttyös.*
 (D) *Kétszer annyi rövid „i” van a szövegben, mint hosszú.*
 (E) *Van olyan szó, amelynek az ékezettől függően más-más jelentése is lehet.*
10. Találjátok ki, milyen szabály alapján jöttek létre a szópárok, majd jelöljétek meg azokat, amelyek megfelelnek ennek a szabálynak! *HAJÓ – ZSIRÁF; SZAMÁR – TAKARÓ; HALÁSZ – LÓKÖTŐ; CSIGA – BICIKLI*
 (A) *PALA – LIBA* (B) *FECSKE – VEDEL* (C) *KANAPÉ – TERMÉSZET*
 (D) *ÁGYÚ – LAKAT* (E) *KUPA – LILIAM*
11. Egy magyar népmeséből idézünk: „De a királyfi sem volt ám amolyan tedd el s elő se vedd legény!” Milyen az a „tedd el s elő se vedd legény”?
 (A) *rejtőzködő* (B) *furfangos, ravasz* (C) *unalmas*
 (D) *ügyetlen, pipogya* (E) *talpraesett*
12. Találjátok ki, mi a közös a felsorolt szavakban, majd válaszzátok ki a közékük illőket!
*KOSÁR, BORSÓ, IRODALOM, LÓBÁL,
 FŰRÉSZ, MŰVÉSZ, FARAG, KORSÓ*
 (A) *TÁJÉK* (B) *KOROM* (C) *KANTÁR* (D) *SÜNDÖRGÉS* (E) *HÁTSÓ*
13. A keresztrejtvényből kimaradt három magánhangzó. Pótoljátok őket, majd jelöljétek meg az igaz állításokat! (A szavakat balról jobbra és fentről lefelé kell olvasni.)
S	O	K
	D	
B		L
- (A) *A rejtvénynek nincs megoldása.* (B) *A rejtvénynek van megoldása.*
 (C) *A megoldásban több a rövid, mint a hosszú magánhangzó.*
 (D) *A szavak közt van, ami visszafelé is értelmes.*
 (E) *A szavak többségéhez hozzá lehet toldani az elején vagy a végén egy betűt úgy, hogy ugyancsak értelmes szót kapjunk.*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

14. Biztosan találkoztatok már a szólással: *Okos, mint a tavalyi kos*. Írjátok le, mikor és milyen értelemben használjuk, majd próbáljátok meg kitalálni, elképzelni az eredetét! Mit tudhatunk erről a kosról, miféle „okosságot” cselekedett, hogy belekerült a szólásba? Igyekeztek a rendelkezésre álló terjedelemben megfogalmazni egy minél ötletesebb kis történetet, mondát vagy mesét!